

ความต้องการของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในเขตพื้นที่บ้านสันโป่ง
ตำบลเมืองพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

The needs of the people in the region to improve their quality of life
Baan San Pong, Muang Phan Sub-district, Phan District, Chiang Rai Province

(วันรับบทความ: 29 มิถุนายน 2565; วันแก้ไขบทความล่าสุด: 9 สิงหาคม 2565; วันตอบรับการตีพิมพ์บทความ: 14 สิงหาคม 2565)

ปฏิพล วงศ์ใหญ่*

Patipol Wongyai*

ภูมิภัทร อัสวพัฒน์สกุล**

Phumiphat Autawaphatanasakul**

อภิญา ใจตุน***

Apinya Jaitun***

อรจิรา วีระศิริกุล****

Oonjira Weerasirikul****

ณัฐพงศ์ รุ่งงาม*****

Nattapong Rukngam*****

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อความต้องการของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในเขตพื้นที่บ้านสันโป่ง ตำบลเมืองพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย และ (2) เพื่อศึกษาระดับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ในเขตพื้นที่ บ้านสันโป่ง ตำบลเมืองพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ประชาชนในชุมชนหมู่บ้านสันโป่ง หมู่ 2 ตำบลเมืองพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย จำนวน 100 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา พบว่า 1) ระดับความคิดเห็นต่อความต้องการของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในเขตพื้นที่บ้านสันโป่ง ตำบลเมืองพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย โดยเรียงลำดับระดับความคิดเห็นมากไปหาน้อย ระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือด้านโครงสร้างพื้นฐาน รองลงมา คือ ด้านสาธารณสุขและการศึกษา และระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านเศรษฐกิจ และ 2) ปัญหาและ

*****, นักศึกษา, หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต, สำนักวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

***** อาจารย์ ดร., สำนักวิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในเขตพื้นที่ บ้านสันโป่ง ได้แก่ ควรปรับปรุงภูมิทัศน์และปรับปรุงการคมนาคมในเขตพื้นที่บ้านสันโป่ง ตำบลเมืองพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย และ ต้องการให้หน่วยงานรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาจัดสรรงบประมาณเพื่อพัฒนาเขตพื้นที่บ้านสันโป่งให้เป็นชุมชนเข้มแข็ง สามารถพัฒนาตนเองได้และประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี

คำสำคัญ: ความต้องการ, การพัฒนา, คุณภาพชีวิต

Abstract

The objectives of this research were (1) to study the level of opinions towards people's needs in improving the quality of life in the area of Ban San Prong, Muang Phan Sub-district, Phan District, Chiang Rai Province and (2) to study the level of problems and suggestions about People's Needs in Quality of Life Development in Ban San Prong Area, Muang Phan Sub-district, Phan District, Chiang Rai Province The questionnaire was used as a study tool. The samples used in the study were People in San Prong village community, Village No. 2, Muang Phan Sub-district, Phan District, Chiang Rai Province were 100 people. Statistics used for analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation.

The results of the study were as follows: 1) The level of opinions towards people's needs in improving the quality of life in the area of Ban San Prong, Muang Phan Sub-district, Phan District, Chiang Rai Province. The opinions were ranked in descending order as follows: the opinions with the highest mean first is the development of public health and education, followed by the development of public health and education. and the opinion level with the lowest average was economic and 2) Problems and suggestions about People's needs in improving the quality of life in the area of Ban San Prong, Muang Phan Sub-district, Phan District, Chiang Rai Province are to improve the landscape and improve the transportation in the area of Ban San Prong, and require government agencies and relevant agencies to allocate budget for development.

Keywords: Requirement, development, Quality of life

1. บทนำ

การส่งเสริมและการพัฒนาการดำเนินชีวิตของชุมชนและสังคมให้สามารถตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน มีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรง และยกระดับฐานะความเป็นอยู่พร้อมเสริมสร้างวินัยทางการเงิน เพื่อให้ชุมชนเข้มแข็งจะเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้ก้าวหน้าอย่างมั่นคงยั่งยืน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้พื้นที่เกิดการพัฒนามีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้ชุมชนเกิดการพัฒนา เช่น การมีส่วนร่วม หลักการพัฒนาพื้นที่ กระบวนการพัฒนาชุมชน เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จึงเป็นเรื่องที่สำคัญที่ต้องใช้ในงาน

พัฒนาพื้นที่และคนก็มีส่วนสำคัญที่สุดเพราะคนเป็นศูนย์กลางหลักในการพัฒนาที่จะทำให้ชุมชนมีการพัฒนาไปในทางที่ดี การมีส่วนร่วมเป็นหัวใจของการพัฒนาพื้นที่ ไม่มีประเทศไหนที่พัฒนาโดยปราศจากการร่วมมือของประชาชน (ประชากรณ์ ทัพโพธ, 2557)

บ้านสันโป่ง หมู่ที่ 2 ตำบลเมืองพาน อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย จากการที่ได้ลงไปศึกษาพื้นที่ทำให้เจอกับปัญหาในเรื่องของความต้องการของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพราะการพัฒนาคุณภาพชีวิตมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาชุมชนและสังคมไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนา ทั้งในส่วนบุคคลและส่วนรวม จึงต้องมีการพัฒนาในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ด้านพัฒนาเศรษฐกิจและด้านการพัฒนาสาธารณสุขและการศึกษา เพื่อให้มีแนวคิดเจตคติที่ดี รู้จักการเอื้ออาทรต่อบุคคลอื่น (อรพิน ปิยะสกุลเกียรติ, 2561) ดังนั้น จึงพยายามอย่างเต็มที่ในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น เพื่อช่วยให้สมาชิกทุกคนในชุมชนกินดีอยู่ดี ประโยชน์ของการพัฒนาคุณภาพชีวิต ได้แก่ 1) การพัฒนาคุณภาพชีวิตช่วยทำให้คนในชุมชนสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมโดยมีแนวทางในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น 2) การพัฒนาคุณภาพชีวิต กระตุ้นให้คนในชุมชนเกิดความกระตือรือร้น ปรับปรุงชุมชนและสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้น 3) การพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้คนในชุมชนรู้จักใช้ปัญญา มีเหตุผล มีคุณธรรม จริยธรรม หลักการบริหารเพื่อมาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองและชุมชน (ปรานทิพย์ ภักดีศรีไพรวัลย์, 2559) จากปัญหาดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาวิจัยเกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในเขตพื้นที่ บ้านสันโป่ง ตำบลเมืองพาน อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นต่อความต้องการของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในเขตพื้นที่ บ้านสันโป่ง ตำบลเมืองพาน อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย

2.2 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในเขตพื้นที่ บ้านสันโป่ง ตำบลเมืองพาน อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย

3. ประโยชน์ของการวิจัย

3.1 ทำให้ทราบความต้องการของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในเขตพื้นที่ บ้านสันโป่ง ตำบลเมืองพาน อำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย

3.2 นำผลที่ได้จากการศึกษาที่ได้ไปเป็นข้อมูลในเชิงวิชาการให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปต่อยอดและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ต่อไป

4. ขอบเขตของการวิจัย

4.1 ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความต้องการของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในเขตพื้นที่ บ้านสันโป่ง ตำบลเมืองพาน อำเภอลพบุรี จังหวัดเชียงราย จากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับระบบสาธารณสุขมูลฐาน แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการบริการสาธารณสุข และ แนวคิดเกี่ยวกับชุมชนเข้มแข็ง โดยแบ่งความคิดเห็นเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการโครงสร้างพื้นฐาน 2) ด้านสาธารณสุขและการศึกษา และ 3) ด้านเศรษฐกิจ

4.2 ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชาชนในชุมชนหมู่บ้านสันโป่ง หมู่ 2 ตำบลเมืองพาน อำเภอลพบุรี จังหวัดเชียงราย รวมทั้งสิ้น 201 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2565)

4.3 ขอบเขตพื้นที่

ขอบเขตทางด้านพื้นที่ คือ บ้านสันโป่ง หมู่ 2 ตำบลเมืองพาน อำเภอลพบุรี จังหวัดเชียงราย

5. วิธีดำเนินการวิจัย

5.1 แบบแผนการวิจัย

การศึกษาความต้องการของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ในเขตพื้นที่ บ้านสันโป่ง ตำบลเมืองพาน อำเภอลพบุรี จังหวัดเชียงราย เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ

5.2 ประชากรและตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนในชุมชนหมู่บ้านสันโป่ง หมู่ 2 ตำบลเมืองพาน อำเภอลพบุรี จังหวัดเชียงราย รวมทั้งสิ้น 201 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2565) โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 100 คน ได้มาจากการใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) หลังจากนั้นใช้วิธีเลือกตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สัดส่วนของกลุ่มประชากรโดยกำหนดความคลาดเคลื่อน 5%

5.3 เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ และอาชีพ เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ มีจำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นต่อความต้องการของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ในเขตพื้นที่ บ้านสันโป่ง ตำบลเมืองพาน อำเภอลพบุรี จังหวัดเชียงราย มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 18 ข้อ ในองค์ประกอบ 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการโครงสร้างพื้นฐาน 2) ด้านสาธารณสุขและการศึกษา และ 3) ด้านเศรษฐกิจ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าตามแบบของ ลิเคิร์ต (Likert's scale, 1976) ที่มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของคะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์โดยใช้คะแนนเฉลี่ย (Best & Kahn, 1993) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 4.21 – 5.00	หมายถึงเห็นด้วยมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 3.41 – 4.20	หมายถึงเห็นด้วยมาก
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 2.61 – 3.40	หมายถึงเห็นด้วยปานกลาง
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.81 – 2.60	หมายถึงเห็นด้วยน้อย
คะแนนเฉลี่ยตั้งแต่ 1.00 – 1.80	หมายถึงเห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ในเขตพื้นที่ บ้านสันโป่ง ตำบลเมืองพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย มีจำนวนข้อคำถาม 1 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended Form)

5.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ไปทำการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (validity) และความเชื่อมั่น (reliability) ดังนี้

5.4.1 การหาค่าความเที่ยงตรง โดยการตรวจสอบค่า IOC พบว่าแบบสอบถามที่ทำการประเมินไม่มีระดับคะแนนต่ำกว่า 0.5 อีกทั้ง ผู้วิจัยได้นำมาปรับแก้ไขต่อไปตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และได้รับความเห็นชอบจากที่ปรึกษางานวิจัยแล้ว (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560)

5.4.2 นำแบบสอบคำถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990) เพื่อทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560) โดยผลการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือด้วยการวัดความสอดคล้องภายใน (Internal Consistency Method) ด้วยสถิติครอนบาค อัลฟา (Cronbach's Alpha) พบว่ามีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 0.9437 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อถือ

5.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกฉบับ และนำมาวิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้คอมพิวเตอร์ในการคำนวณค่าสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดย การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics) อธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแปรเชิงคุณภาพ โดยใช้สถิติค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ส่วนลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแปรเชิงปริมาณ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6. สรุปผลการวิจัย

6.1 ผลศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	47	47.00
หญิง	53	53.00
อายุ		
15 – 24 ปี	12	12.00
25 – 34 ปี	28	28.00
35 – 44 ปี	24	24.00
45 – 54 ปี	18	18.00
55 – 64 ปี	16	16.00
15 – 24 ปี	12	12.00
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	38	38.00
มัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/ปวช.	55	55.00
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	7	7.00
สูงกว่าปริญญาตรีขึ้นไป	0	0.00
อาชีพ		
นักเรียน / นักศึกษา	5	5.00
เกษตรกร	24	24.00
รับจ้างทั่วไป	47	47.00
ข้าราชการ	0	0.00
พนักงาน / ลูกจ้าง	15	15.00
ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	9	9.00
รายได้ต่อเดือน		
ต่ำกว่า 5,000 บาท	17	17.00
5,001 – 10,000 บาท	38	38.00
10,001 – 15,000 บาท	29	29.00
15,001 – 20,000 บาท	14	14.00
20,001 – 25,000 บาท	2	2.00
25000 บาทขึ้นไป	0	0.00
รวม	100	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง ช่วงอายุ 25 – 34 ปี ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น/ตอนปลาย/ปวช. อาชีพรับจ้างทั่วไป และ รายได้ต่อเดือน 5,001 – 10,000 บาท

6.2 ผลศึกษาเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นต่อความต้องการของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในเขตพื้นที่บ้านสันโป่ง ตำบลเมืองพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย แบ่งเป็น 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการโครงสร้างพื้นฐาน 2) ด้านสาธารณสุขและการศึกษา และ 3) ด้านเศรษฐกิจ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นด้านโครงสร้างพื้นฐาน

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ต้องการบำรุงรักษาและซ่อมแซมถนนที่ชำรุดอย่างต่อเนื่อง	3.84	0.37	มาก
2	ต้องการติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะให้ทั่วถึง	3.70	0.46	มาก
3	ต้องการเสียดามสายเพื่อการประชาสัมพันธ์บริเวณชุมชน	3.48	0.59	มาก
4	ต้องการมีน้ำประปาใช้สอยอย่างถูกสุขอนามัย	3.56	0.54	มาก
5	ต้องการมีจุดทิ้งขยะภายในชุมชนและมีรถเข้ามาเก็บขยะตามจุดชุมชน	3.64	0.50	มาก
6	ต้องการมีศาลาอเนกประสงค์สำหรับการทำกิจกรรมในชุมชน	3.47	0.70	มาก
เฉลี่ยรวม		3.62	0.11	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความคิดเห็นด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อและหากพิจารณาเป็นรายข้อ ระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ต้องการบำรุงรักษาและซ่อมแซมถนนที่ชำรุดอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ ต้องการติดตั้งไฟฟ้าสาธารณะให้ทั่วถึง และระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ต้องการมีศาลาอเนกประสงค์สำหรับการทำกิจกรรมในชุมชน

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับความคิดเห็นด้านสาธารณสุขและการศึกษา

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ต้องการให้มีการส่งเสริมการทำกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพของประชาชน เช่น มีเครื่องออกกำลังกายให้บริการแก่คนในชุมชน	86	0.37	มาก
2	ต้องการให้มีการควบคุมป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อต่าง ๆ	71	0.46	มาก
3	ต้องการให้มีการดูแลสุขภาพสุขภาพอนามัยของประชาชนในชุมชน เช่น การตรวจสุขภาพประจำปี	46	0.59	มาก
4	ต้องการให้มีการส่งเสริมการเรียนรู้ อาทิเช่น มีห้องสมุดชุมชน มีไวไฟสาธารณะเพื่อการศึกษา	58	0.54	มาก
5	ต้องการทุนสนับสนุนเพื่อการศึกษาให้กับครอบครัวยากไร้	61	0.50	มาก
6	ต้องการให้มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้สูงอายุเพื่อดูแลและพัฒนาประชาชนในพื้นที่	45	0.70	มาก
เฉลี่ยรวม		3.40	0.05	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า ระดับความคิดเห็นด้านสาธารณสุขและการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เพื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ต้องการให้มีการส่งเสริมการทำกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพของประชาชน เช่น มีเครื่องออกกำลังกายให้บริการแก่คนในชุมชน รองลงมา คือ ต้องการให้มีการควบคุมป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อต่าง ๆ และระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ต้องการให้มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้สูงอายุเพื่อดูแลและพัฒนาประชาชนในพื้นที่

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นด้านเศรษฐกิจ

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1	ต้องการให้มีการกระตุ้นให้เกิดการสร้างระบบเศรษฐกิจชุมชน เช่น จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต	3.35	0.54	ปานกลาง
2	ต้องการให้มีการส่งเสริม อบรมให้ความรู้และพัฒนาอาชีพ	3.20	0.60	ปานกลาง
3	ต้องการมีสหกรณ์หรือร้านสะดวกซื้อภายในชุมชน	3.22	0.64	ปานกลาง
4	ต้องการให้มีการสนับสนุนสินค้าของชุมชน อาทิเช่น สร้างสินค้าประจำหมู่บ้าน มีตลาดมารอบรับสินค้าทางการเกษตรของชุมชน	3.17	0.64	ปานกลาง
5	ต้องการกองทุนประจำหมู่บ้านสำหรับการลงทุนของคนในชุมชน	3.27	0.60	ปานกลาง
6	ต้องการให้มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยี การแปรรูป การบรรจุหีบห่อ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าภายในชุมชน	3.32	0.62	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม		3.26	0.04	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า ระดับความคิดเห็นด้านเศรษฐกิจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ต้องการให้มีการกระตุ้นให้เกิดการสร้างระบบเศรษฐกิจชุมชน เช่น จัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต รองลงมา คือ ต้องการให้มีการพัฒนาระบบเทคโนโลยี การแปรรูป การบรรจุหีบห่อ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าภายในชุมชน และระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ต้องการให้มีการสนับสนุนสินค้าของชุมชน อาทิเช่น สร้างสินค้าประจำหมู่บ้าน มีตลาดมารอบรับสินค้าทางการเกษตรของชุมชน

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นต่อความต้องการของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ในเขตพื้นที่ บ้านสันโปร้ง ตำบลเมืองพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

ข้อที่	ประเด็นความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	3.62	0.11	มาก
2	ด้านการพัฒนาสาธารณสุขและการศึกษา	3.40	0.05	ปานกลาง
3	ด้านเศรษฐกิจ	3.26	0.04	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม		3.42	0.04	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า ระดับความคิดเห็นต่อความต้องการของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในเขตพื้นที่บ้านสันโป่ง ตำบลเมืองพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงรายโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อและหากพิจารณาเป็นด้าน ระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสาธารณสุขและการศึกษา และด้านเศรษฐกิจ

6.3 ผลศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในเขตพื้นที่บ้านสันโป่ง ตำบลเมืองพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย

พบว่า กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นต่อปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ความต้องการของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตในเขตพื้นที่บ้านสันโป่ง ตำบลเมืองพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ได้แก่ 1) ควรปรับปรุงภูมิทัศน์และปรับปรุงการคมนาคมในเขตพื้นที่บ้านสันโป่ง ตำบลเมืองพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย และ 2) ต้องการให้หน่วยงานรัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาในเขตพื้นที่บ้านสันโป่ง ตำบลเมืองพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ให้เป็นชุมชนเข้มแข็งและสามารถพึ่งตนเองได้

7. การอภิปรายผล

7.1 ระดับความคิดเห็นต่อความต้องการของประชาชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิต ในเขตพื้นที่บ้านสันโป่ง ตำบลเมืองพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย โดยเรียงลำดับระดับความคิดเห็นมากไปหาน้อย ระดับความคิดเห็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน รองลงมา คือ ด้านสาธารณสุขและการศึกษา และ ด้านเศรษฐกิจ เนื่องจาก ด้านการพัฒนาสาธารณสุขและการศึกษาที่ดี มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ ปัจจัยด้านความก้าวหน้าอย่างกว้าง และปัจจัย ด้านความสุขภาพ สบายใจ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ ปัจจัยด้านปฏิสัมพันธ์ในครอบครัว มิตรสหายและเพื่อนบ้าน ด้านการรวมกลุ่มทางสังคมมีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปัจจัยด้านการอุทิศและการได้รับการยอมรับจากชุมชน ด้านสภาพความเป็นอยู่ที่ดี มีปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปัจจัยด้านการดำรงชีพ และปัจจัยด้านรายรับและรายจ่ายคุณภาพชีวิตด้านสภาพร่างกายที่ดี มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ ปัจจัยด้านการใส่ใจเรื่องสุขภาพ และปัจจัยด้านการบริโภคที่ดี และสุดท้ายด้านการตัดสินใจด้วยตนเอง มีปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้แก่ ปัจจัยด้านความเป็นอิสระทางความคิด และปัจจัยการเลือกทำในสิ่งที่ต้องการ สอดคล้องกับงานวิจัยของจุฬาลักษณ์ เกตุมาน (2561) ศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนกับผลที่มีต่อคุณภาพชีวิตของคนในแขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน” ผลการศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนแขวงอนุสาวรีย์เขตบางเขนในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมมากที่สุดในด้านการร่วมรับประโยชน์ รองลงมา คือ ด้านการจัดเก็บหรือให้ข้อมูล ด้านบริหารจัดการ และด้านการติดตามประเมินผล ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล และด้านการกำหนดวัตถุประสงค์ ตามลำดับ (3) คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนแขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขนในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของพงษ์รัตน์ ภิรมย์รัตน์ (2563) ศึกษาเรื่อง “รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดแพร่” ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดแพร่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ปัจจัยที่ส่งอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในจังหวัดแพร่ ปัจจัยด้านชุมชน และสังคมที่

เป็นโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตของจังหวัด ปัจจัยส่วนบุคคลที่เป็นข้าราชการ และปัจจัยด้านครอบครัวที่มี รายได้ต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท เป็นปัจจัยมีอิทธิพลทางบวกต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดแพร่ ส่วนปัจจัยส่วนบุคคลที่มีอายุ 31 - 40 ปี การศึกษาระดับประถมศึกษา และอายุ 51 ปี ขึ้นไป เป็นปัจจัยที่ ส่งผลทางลบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดแพร่ โดยตัวแปรร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของคุณภาพ ชีวิตของประชาชนจังหวัดแพร่ได้ร้อยละ 99.7 และ 3) รูปแบบการพัฒนาคูณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัด แพร่ประกอบด้วย หลักการพัฒนาคูณภาพชีวิต กระบวนการพัฒนาคูณภาพชีวิต และขั้นตอนการพัฒนา คูณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดแพร่

7.2 ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความต้องการของประชาชนในการพัฒนาคูณภาพชีวิตในเขต พื้นที่ บ้านสันโป่ง ตำบลเมืองพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย ได้แก่ ควรปรับปรุงภูมิทัศน์และปรับปรุง การคมนาคมในเขตพื้นที่บ้านสันโป่ง ตำบลเมืองพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย และ ต้องการให้หน่วยงาน รัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้ามาจัดสรรงบประมาณในการพัฒนาในเขตพื้นที่บ้านสันโป่ง ตำบลเมืองพาน อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย เนื่องจาก การส่งเสริมให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีและมีชีวิตที่มีความสุขเป็น ปัจจัยที่สำคัญ เพราะมนุษย์เป็นทรัพยากรสำคัญของการพัฒนาประเทศ การทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดี หรือคุณภาพชีวิตที่ดีเป็นหน้าที่สำคัญของภาครัฐ และเอกชนที่ต้องร่วมมือ และส่งเสริมให้ประชาชนมี ความสามารถและมีศักยภาพที่จะยกระดับชีวิตความเป็นอยู่ของตนให้ดีขึ้น โดยการนํานโยบายต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็น เป็นด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข ระบบสาธารณสุขปโภค สาธารณูปการที่ส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางสังคม และการดำเนินนโยบายเร่งด่วน เพื่อแก้ปัญหาต่าง การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของประชาชนที่มีอยู่ ออกมาใช้ให้ เกิดประโยชน์ เช่น การฝึกอบรมหรือฝึกทักษะด้านอาชีพ การส่งเสริมการรวมกลุ่มในการทำ กิจกรรม ที่สร้างรายได้ในครัวเรือนและชุมชน เกิดการสร้างงานสร้างรายได้ การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ของตนให้คงไว้ การดำรงตนบนพื้นฐานหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สิ่งเหล่านี้จะสร้างความมั่นคงและยั่งยืน ให้แก่ชุมชน เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง อย่างไรก็ตามการพัฒนายังคงมีความแตกต่างกันในพื้นที่ต่าง รวมทั้งมีความ แตกต่างกันของ ของประชาชน เศรษฐกิจสังคม และสภาพแวดล้อมแต่ละพื้นที่ ซึ่งส่งผลให้การพัฒนาและ ระดับ ความเป็นอยู่หรือคุณภาพชีวิตของประชาชนมีความแตกต่างกันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็น หน่วยงานที่มีที่มีความใกล้ชิดกับประชาชน มีหน้าที่ในการพัฒนาคูณภาพชีวิตของประชาชน สอดคล้องกับ งานวิจัยของวิจิต วิชัยสาร และคณะ (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคูณภาพชีวิตคนพิการ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรี ตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ผลการศึกษาพบว่า (1) ปัญหา เกี่ยวกับการบริหารจัดการที่สำคัญคือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีจัดการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมอาชีพ ให้กับคนพิการโดยสอบถามความคิดเห็นของคนพิการไม่มากเท่าที่ควร (2) แนวทางการพัฒนาการบริหาร จัดการที่สำคัญคือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีควรจัดการฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมอาชีพให้กับคนพิการ โดยสอบถามความคิดเห็นของคนพิการก่อน และ (3) ปัจจัยที่สนับสนุนแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการ ให้ประสบความสำเร็จคือ การที่บุคลากรเอาใจใส่ ทุ่เมเท และเสียสละสำหรับการพัฒนาคูณภาพชีวิตด้วยการ ฝึกอบรมเพื่อส่งเสริมอาชีพคนพิการตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรางทิพย์ ภักดีศิริไพรวัลย์ (2559) การศึกษาเรื่อง “การศึกษาคูณภาพชีวิตของคนในชุมชนบ้านแสนตอ หมู่ 11

ตำบลท่าผา อำเภอกะลา จังหวัดลำปาง” ผลการศึกษา พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตโดยใช้แบบชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อ ฉบับภาษาไทย (WHOQOL-BREF-THAI) ระดับคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพกาย มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตดีมาก ด้านจิตใจ มีระดับคุณภาพ อยู่ในระดับคุณภาพชีวิตดีมาก ด้านสัมพันธภาพทางสังคม มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับคุณภาพชีวิต ดีมาก ด้านสิ่งแวดล้อม มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตดีมาก และคุณภาพชีวิตโดยรวม มีระดับคุณภาพอยู่ในระดับคุณภาพชีวิตดีมาก เมื่อใช้แบบวัดคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนบ้านแสนตอ พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตด้านจิตใจผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ด้านสัมพันธภาพ ผลการประเมิน อยู่ในระดับปานกลาง ด้านสิ่งแวดล้อม ผลการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง ด้านโครงการภายในชุมชน ผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก และคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนบ้านแสนตอโดยรวมผลการประเมิน อยู่ในระดับดีมาก นอกจากนี้ผลการศึกษาความแตกต่างระหว่างตัวแปรกับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน พบว่า ตัวแปรในด้านเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ อาชีพ และรายได้ มีผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวม เมื่อวัดด้วยแบบชี้วัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุดย่อฉบับภาษาไทย และแบบวัดคุณภาพชีวิต ของคนในชุมชนบ้านแสนตอโดยรวม สำหรับการส่งเสริมคุณภาพชีวิต สามารถแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ด้านที่ 1 การส่งเสริมคุณภาพชีวิตด้านสุขภาพ การส่งเสริมกลุ่มจิตอาสาที่เกิดขึ้นมาจากชุมชน และ มีการบริหารจัดการโดยชุมชนให้เข้มแข็ง และการสนับสนุนโครงการ ที่ดำเนินการให้มีความต่อเนื่องยั่งยืน ด้านที่ 2 การส่งเสริมด้านสัมพันธภาพทางสังคม ควรมีการอนุรักษ์ สืบสานและส่งเสริมประเพณี ที่ดีงาม เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และการสร้างองค์ความรู้ของประเพณีและภูมิปัญญาของชุมชน ด้านที่ 3 การส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ครัวเรือนมีการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม ที่สอดคล้องกับปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ด้านที่ 4 การส่งเสริมด้านเศรษฐกิจ ส่งเสริมให้มีการอบรมความรู้ เฉพาะทาง และการส่งเสริมให้มีอาชีพที่หลากหลายมากขึ้นและด้านที่ 5 ด้านความมั่นคงปลอดภัย การส่งเสริมกลุ่มจิตอาสาในการรักษาความสงบเรียบร้อยและการสร้างองค์ความรู้ด้านความมั่นคง ปลอดภัยเพื่อให้สามารถดูแลความปลอดภัยในชุมชน และสอดคล้องกับงานวิจัยของดาวณา เกตุทอง (2563) ศึกษาเรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน อำเภอสว่างวีระวงศ์ จังหวัดสุโขทัย” ผลการวิจัย พบว่า แนวทางการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคน หรือเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายได้เข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็นและร่วมกันพัฒนา โดยคำนึงถึงความคิดเห็นหรือความต้องการของสาธารณชนด้วยการฟังตนเอง การพัฒนาตามแนวพระราชดำรินี้เป็นเบื้องต้นเป็นการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อให้ประชาชนมีความแข็งแรงพอที่จะดำรงชีวิตต่อไป การให้ความรู้ด้านข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง ในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิตนั้น ประชาชนต้องเข้าใจให้ถูกต้องก่อนที่จะลงมือปฏิบัติ เพราะการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้อยู่ดี มีสุขได้อย่างแท้จริงนั้น สิ่งเหล่านี้จะต้องอาศัยความร่วมมือทั้งในส่วนของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยมีเจ้าหน้าที่จากรัฐคอยช่วยเหลือ สนับสนุนดูแลประชาชนอย่างใกล้ชิด ที่สำคัญต้องติดตามและประเมินผล เพื่อทำการวิเคราะห์แก้ไขปัญา ปรับปรุงต่อไป

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

8.1.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ควรมีศาลาอเนกประสงค์สำหรับการทำกิจกรรมในชุมชนเสี่ยงตามสายเพื่อการประชาสัมพันธ์บริเวณชุมชน และมีน้ำประปาใช้สอยอย่างถูกสุขอนามัย

8.1.2 ด้านสาธารณสุขและการศึกษา ควรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและผู้สูงอายุเพื่อดูแลและพัฒนาประชาชนในพื้นที่ การดูแลรักษาสุขภาพสุขภาพอนามัยของประชาชนในชุมชน เช่นการตรวจสุขภาพประจำปี และการส่งเสริมการเรียนรู้ เช่น มีห้องสมุดชุมชน มีWi-Fiสาธารณะเพื่อการศึกษา

8.1.3 ด้านเศรษฐกิจ ควรมีการสนับสนุนสินค้าของชุมชน เช่น สร้างสินค้าประจำหมู่บ้าน มีตลาดมารอบรับสินค้าทางการเกษตรของชุมชน การส่งเสริมอบรมให้ความรู้และพัฒนาอาชีพ และ สหกรณ์หรือร้านสะดวกซื้อภายในชุมชน

8.2 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

8.2.1 ควรปรับปรุงแบบการวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของประชาชน เป็นแบบเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกจากประชาชน และนำมาเป็นข้อมูลประกอบกับข้อมูลเชิงปริมาณเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดียิ่งขึ้น

8.2.2 ควรศึกษาในประเด็นแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในส่วนของหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานท้องถิ่นที่รับผิดชอบพื้นที่นี้ โดยการไปสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับผู้กำหนดนโยบาย และผู้บริหารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการต่อยอดความรู้จากการศึกษาในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- กัลยา วาณิชย์บัญชา. (2560). *การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Window* (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด สามลดา.
- จุฬาลักษณ์ เกตุมาน. (2561). *การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนกับผลที่มีต่อคุณภาพชีวิตของคนในแขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรามคำแหง*
- ดาวนภา เกตุทอง. (2563). *การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลสามเรือน อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย. วารสารวณัฏของแหรภพทศศาสตรปริทรศนั, 7(1), 41-52.*
- ประชากรณ์ ทัพโพธ. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการพัฒนาคุณภาพ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดนครปฐม. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, 7(2), 475-491.*
- ปรางทิพย์ ภักดีศรีไพรวัลย์. (2559). *การศึกษาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนบ้านแสนตอ หมู่ 11 ตำบลท่าผา อำเภอกะเคา จังหวัดลำปาง. สารนิพนธ์หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.*
- วิชิต วิชัยสาร เกรียตา ไกแสง ประภัสสร ทองยินดี และสุภาภรณ์ งามวัน. (2560). *การบริหารจัดการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดปราจีนบุรีตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. วารสาร EAU HERITAGE, 7(3), 93-101.*
- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. (2565). *สถิติประชากรทางการทะเบียนราษฎร. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง.*
- อรพิน ปียะสกุลเกียรติ. (2561). *การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในตำบลท่าแค จังหวัดลพบุรี. วารสารร่มพฤษภ มหาวิตายาลัยเกริก, 36(3), 45-65.*

ภาษาอังกฤษ

- Best, J., & Kahn, J. V. (1993). *Research in Education* (7th ed). Boston: Allyn and Bacon.
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of Psychological Testing* (5th ed). New York: Harper Collins Publishers.
- Krejcie, R.V., & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement, 30(3), 607-610.*